

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetni csupán a kladóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kladóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árszabály szerint számíttatnak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.

Nyílttér petit sora: 20 kr.

Márczius 15.

Különös része az évnek! Van valami a levegőjében, mely nemcsak a természetre, hanem az emberekre is ébresztőleg hat, ép úgy mint az elvetett magra, a fakadó rügyre és feslő bimbóra.

Eszméket kelt; új eszméket, és olyan tettekre ösztönöz, melyek az eszmék megvalósítására vezetnek. A nagy történeti események ideje ez, és alig van nemzet, melynek történetében a márcziushoz világra szóló átalakulások emléke ne fűződnek.

Mi magyarok, márczius 15-én ünnepeljük nemzeti ébredésünk dicső napját. Ezen a napon léptünk át a középkorból az ujkorba. Márczius 15-én futott fel hazánk egén a szabadság hön várt napja és e napon törtük szét a bilincseket, melyek oly súlyosan nehezédtek nemzetünkre. Márczius 15-én mondtuk ki legelőször, hogy rabok többé nem leszünk és megragadva régi lobogónkra ráirtuk e szavakat: „Szabadság, egyenlőség és testvériség!”

Szabadok akartunk lenni, mert minden magyar hű fia e nemzetnek és egyenlő szeretettel csügg hazáján.

Testvérek akartunk lenni, mert a közös cél összeforrasztotta lelkünket és elenyésztette a felekezeti és osztály gyűlölet utolsó szikráját. Csak egy óhaj dagasztotta mindnyájunk kebelét, a hazát virágzóvá és népét boldoggá tenni.

Vezérő államférfiaink e törekvésnek szentelték fáradhatlan munkájukat és a mit a mai nemzedéknek örökségképen hátrahagytak, — az, — az alkotmányos szabadságon kívül az a dicső emlék is, mely bennünket mindenha

arra buzdíthat, hogy mikép kell a hazát szeretni, mikép kell érte élni és meghalni.

A mai időben már nem annyira a szabadság kérdései, mint inkább a létért való küzdelem feltételei képezik a nemzetek és népek harcainak rugóit.

A lefolyt évek idusai a népszabadság kivívásának meg-megújuló emléknapi voltak, ezentúl a márczius 15-dike a nép jólét biztosítását célzó törekvések kiinduló pontja lesz.

A népeknek szabadságon kívül kenyérre is van szükségök és követelik a munka egyenjogúsítását a tőkével.

Ez a követelés, mint a jelek mutatják, nagy küzdelmek kútforrásává válhatik; de bármily véget érjen is ez a harc, az kétségtelen, hogy a márczius idusán megszületett egyenlőségi eszme csak akkor válhatik igazzá, csak akkor érvényesül teljes valójában, ha ebben a harcban nem az erőszak győz, hanem a szeretet, — és a békefeltételeket nem a gőg, hanem a kibékülés szelleme fogja áthatni.

A vármegye közig. bizottságának ülése.

A közigazgatási bizottság e hó 4-én tartotta ülését Dániel László főispán elnökle mellett. A tárgysorozat keretében felvett előadmányok beható s alapos tárgyalás közben emeltettek határozattá. A tárgyalásban a főispán ne-
részét vett s teljes tájékozottsággal és mély ismerettel tett észrevételei döntőleg hatottak a határozatok meghozatalánál. Kijelentette, hogy ezentúl a következő ülés hatánapját mindig a megelőző ülésben fogja megállapítani s a jövő bizottsági ülés hatánapjául ehhez képest apr.

Mi akkor is egymagunkra
Kiállunk a csatasíkra.
S inkább a legvégsőig mind
Elveszünk,
De mi rabok, szolgák soha,
Soha többé
Nem leszünk!!

K. F.

EGY KENYÜR A XVII-İK SZÁZADBAN.

Történeti elbeszélés.

— Irta: VITÁIS MÓR. —

(Kutató - Századok).

(Folytatás.)

Oh én szerencsétlen anya! tehát nincs hatalmam szerencsétlen fiamat megvédeni!

Fiat? Gondolkozzék vissza jó néném asszony abban az elvetemült emberben van-e egy hajszálnyi jobb érzés, — eltekintve személyemtől saját édes anyját akarta megmérgezni, ily bü-
nösségnél nincs védelem! Lassa, néném asszony s épen azért ne avatkozzék a dologba, mert a maga fellépése természetellenes, mintegy kihívása az isteni akaratra, hogy a gonosz meg ne büntetessék; bízzék az Istenben, ki mindenkinek felett igazságos, történiék az ő akaratára szerint, és ha büntetését elnyerendi, miután a világ tudja gonoszságait, senki sem fogja őt védelmezni, de az anyát, kit gonosz fia meg akart gyilkolni, pártfogásáért csak kárhoznia fogja, hogy mit mondanak rólam, azzal nem törődöm, mert nem félek a világ ítélletétől.

E szomorú fogadtatás után, miután az öreg asszony a hosszas utazás után úgy is el volt

hó 11-ét tűzte ki. — mire azonban a bizottsági tagok külön is meghivatnak. Felkérte továbbá a szakelődöt, hogy előadás alá kerülő ügyeik tárgysorozatát az ülést megelőzően 3 nappal a vármegye alispánjához nyujtsák be, a ki annak alapján az ülési tárgysorozatot összeállítja s a bizottsági tagok között szétosztja. Az elintézt ügyek közül kiemeljük a következőket:

A ludányi kavicsbánya kisajátítását a kereskedelmi minister a vicinális vasut érdekében elrendelvé, a bizottság a kisajátításhoz Szakall Barna elnökle mellett Plachy Zsigmondot, Tersztyánszky Istvánt küldte ki Laszly István tb. főügyésszel, mint jegyzővel s az eljárás hatánapjául április 2-át tűzte ki.

Kelemen József apátfalusi körjegyzőnek fegyelmi ügyében az alispán határozat ellen beadott felebbezése elvetetett.

Az egyes szakelődök jelentéseit a bizottság tudomásul veszi a kir. építészeti hivatal főnökének előadmányát azzal, hogy a hivatalnak egy mérnökkel és egy írakkal leendő szaporítása érdekében a kormányhoz felir.

Dr. Kacsóvics Gyula nyug. főorvost ez állásától márczius 1-ével felmentette s dr. Feledt Ferenczet helyettesítette, — a pályázat később lesz kiírandó.

A közig. bizottságnak 1895. évi nagyérdő jelentéséből, melyet Nagy Mihály tb. főjegyző állított össze nagy szorgalommal s készséggel a következőket teszszük közzé:

A törvények végrehajtása, főként az utolsó év folyamán életbe lépett törvények, köztük különösen az államianyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. t.-cz. végrehajtása nehézségekbe nem ütközött, mert ezek elhárításáról a következő pont alatt jelzett intézkedéssel, eleve gondoskodás történt.

Ugyanis a törvények végrehajtása által szaporodott hivatalos teendők végzésének megkönnyebbitése tekintetéből a körjegyzőségek száma 10-el szaporítottatott, míg a nagyobb ügyforgalmu körjegyzőségekben segédjegyzői állások rendszeresítették.

fáradva, a neki szánt lakosztályba vezették, — a részére kijelölt szobák nagyok voltak, — ott sirhatott magában, zokogását a rideg falak visszahangoztatták.

A történetek után Listy Lászlónak a nagybátyja Listy János lőn legnagyobb ellenségévé.

Listy János ily terhelő adatok nyomára jöven, mint már fenebb nagy nénjének meg is mondtotta, a palatinusnál László ellen vádat emelt, mely vád következtében Pozsonyban tartott 1659. évi országgyűlésen 112. cikkelyében végeztetett, hogy a Nádor a királyi tábla bíráival egyetértőleg indítsa szigorú vizsgálatot Listy László és Balassa Ferencz ellen és ha bűnösnek találta, mások elrettentésére érdeme szerint lakoljon, ha pedig ártatlan, mentessék fel.*

Hagyjuk az öreg asszonyt rokonainál, térjünk vissza Köpcsénybe.

Listy László — bár Pozsonyhoz közel lakott, — senkivel sem érintkezett, az országgyűlés határozatáról nem vett azonnal tudomást, de különben is az országgyűlés csak júliusban jött össze, ő pedig Listy János és anyja megmérgezését még januáriusban akarta foganatosíttatni, tehát biztos volt benne, hogy a felfogadott borbély Listy Jánost, Horváth Péter pedig anyját megfogja mérgezni, és midőn Claudius kiszimatolta, hogy a nagyasszony Köpcsényből elutazott és mint hallotta Lipcse várába ment, végtelen dühbe jött, Claudiuszt bizta meg, hogy menjen a városba, puhatolja ki a történeteket, tudja meg nem lettek-e elárulva?

(* 1659. országgyűlési törvénykönyv.

TÁRCZA.

Márczius 15-én.

Szabadságunk emlék napja
Fényes, szép ünnepe van ma:
Örüljön hát ifja, véne
E dicső nap emlékére.
Hisz' e napon hangzott el, az:
„Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!”

A mit akkor megfogadtunk
Azt az esküt megtartottuk.
Szolgaság nincs e hazában,
Foly egyenlő szabadságban,
A szomszédtól megirigylet
Életünk,
A nagy Isten őrző gondja
Van velünk. —

Hajónkat sok vihar hánnya,
A baj, s vészek zátonyára . . .
Testvérileg tartánk össze,
S lám a hajó nem tört össze!
Tartsunk egybe ezután is
Ignán,
Igy majd áldás, s béke lebeg
E hazán. —

Azokra miért hallgatnánk.
Kik pusztulást jósoltak ránk?
Erős vagyunk a jelenben,
S a jövőt bevárjuk szemben!
És ha onnan baj szállana
Fejünkre . . .
Hadd jöjjön! Mi meg nem futunk
Előle.

S ha bár egy félvilág tűrne,
Ellenségül e szent földre:

A közigazgatási bizottság, az 1895. év folyamán összesen 12 rendes s 1 rendkívüli ülést tartott, melyeknek mindegyikén — az auguszt. havi rendes ülés kivételével — a főispán elnökölt.

A főispán 11 rendes és 1 rendkívüli ülésen elnökölt.

Az előírt hivatalvizsgálatok, úgy a központi mint a járási hivatalokban, a főispán által fogantatosítottak. Rendellenesség nem tapasztaltatott.

A törvényhatóság tulajdonát képező pénztárak megvizsgálata alkalmával legcsekélyebb rendellenesség sem mutatkozott.

A vármegye vagyonállagában egyedül ama változás fordult elő, hogy a vármegyei tulajdonát képező, de a törvénykezésnek államosítása óta mindig az állam által ellenszolgáltatás nélkül használt börtönépület udvarával s melléképületeivel együtt, 30000 frt vételárért a kincstár tulajdonába bocsátatott. Az adás-vétel a telügyi és az igazságügyi miniszter urak előzetes jóváhagyásával történt.

Kétféle vármegyei pótdadó vettettet ki:

1. Millenniumi pótdadó, mely 1895. évtől kezdődő 5 éven keresztül vetendő ki, az állami egyenes adók 3 százaléka arányában s a kivétel összege évenként 27000 frtot tesz ki.

2. Betegápolási 2 százalékos pótdadó. Az évi kivétel összege 18000 frt. Emelkedés az előző évihez képest nem mutatkozik, mert a kivétel alapjául szolgáló állami egyenes adónál szintén csökkenés állott be.

A lefolyt 1895. évben Nógrád vármegye területén a közegészségügy állapota — tekintettel a betegek s a halálesetek kisebb számára — az előző évihez viszonyítva kedvezőbb volt.

Hevenyfertőző kórok közül járványosan: a kanyaró, vörheny, hasi hagymáz, vérhas, hőkurut, járványos fültőmirigylob és hólyagos himlő fordultak elő egyes községekben, míg a ronszoló toroklob és egyéb fertőző kórok csakis sporadice észleltettek. Lefolyásuk inkább enyhének jelezhető. Terjedésük megállítására a fertőtlenítésre vonatkozó óvó szabályok egyáltalában fogantatosítva lettek, a betegek teljes elszigetelése azonban csak ott eszközölthetett, hol a család egészséges tagjai részére külön helyiség volt.

A diphteritis csak esetenként mutatkozott. 1895. évben 84 községben 244 egyén betegedett, ezek közül 97 halt meg, míg 1894. 306 volt a diphteritisben meghaltak száma. Terjedése ellen különösebb intézkedés nem tétetett, a gyógyszerum jó sikerrel lett alkalmazva.

A himlőoltás és újraoltás a vármegye egész területén borjúnnyal és jó eredménnyel végeztetett. A karancssági, lapujtói, kisterennei, fülkei orvosi körök és S.-Tarjánban, — az egyes

S ha reá jön, hogy elárultattunk, akkor fogassa el a borbélyt feleségével együtt hozassa be a várba, itt majd elbánunk vele, Horváttal hasonlóan cselekedjék.

Claudius a borbély házába sietett, ott egyedül a borbély feleségét találta, miután Ulrik még távol volt, nem szigorral, de szép, ékes szavakkal szedte rá a megijedt asszonyt, hogy mondja el, hol a férje és mit művelt?

„Nem azért jöttem én ide, hogy férjét arra vegyem rá, hogy valami bünt kövessen el, Isten ments, de véletlenül tudtam meg, mi istentelenség tervezeték, és hogy a terv végrehajtásával férje lett megbízva, én mint az igazhit szónoklója, meg akarom akadályozni, azt, megmenteni önöket, hogy bűnbe ne essenek, különösen magát kérem jó asszonyom az igazságos és kegyelmes Isten nevében, ne engedje, hogy férje rosszat cselekedjék, maga legyen védangyala, tartsa őt vissza a gonosztól, mert ily nagy bűn elkövetése után még a születendő magzatja is meg leendő átkozva.”

Ily mézes szavak után az asszony lépre ment, bevallotta, hogy férje ő előtte is elárulta a titkot, de ő megborzadva a gonoszagtól, azt a kegyelmes asszonynak elmondotta, ki ennek hallatára Lipcse várába utazott, férje és Horváth Péter az öreg grófnét azonban megelőzték s azzal utaztak el, hogy Listy Jánosnak átadják a neki szánt mérget.

Claudius mindent tudott, a várba ment, onnét pár fegyveres embert vitt magával, egy óra múlva már a várba czipelték a szegény asszonyt. (Folyt. köv.)

községekben fellépett hólyagos himlő esetek miatt, a gyermekek 7 éves kortól 15 éves életkorig újraoltattak.

A csecsemők és gyermekek egészségi ápolása és a 7 évnél fiatalabbaknak orvosi segélyzése ellenőriztetik, tapasztalt mulasztásoknál a szülők ellen a megtorló intézkedések fogantatosítottak.

A gyámsági és gondnoksági ügyek árvaszéki ellátásának az elmúlt év folyamán nehézségek nem merültek fel, mert egy 5-ik ülnöki állásnak rendszeresítése folytán az előző évhez képest 3000 ügydarabbal felszaporodott ügyforgalom kellő időben nyerhetett elintézt.

Az elmúlt évben egyébként 22007 beadvány érkezett a vármegyei árvaszékhez, mihez hozzáadva az előző évről elintézetlenül átesett 1112 ügydarabot, összesen 23119 darab várt elintézésre. Ezekből a múlt év végéig 22067 darab elintéztetett és letisztázottan kiadatott. Az év végével elintézés alatt állott 1051 darab és ezen jelentés tételének idejéig kivétel nélkül elintéztetett. A múlt évben elintéztett ügyek közül egy-egy előadóra átlagban 4623 ügynek az elintézése esett. A vármegyei árvaszék 148 ülést tartott, ezekben 11894 ügy adatott elő, a fennmaradó 10173 darab ülésen kívül lett elintéztve.

Az árvapénztárban az elmúlt év végével 976.578 frt 28 kr. pénz és pénzérték maradt kezelésen.

A pénztár minden hónapban rendszeresen megvizsgálattatván, a kezelés kifogástalannak, a pénz és pénzértékek hiánytalanoknak találtattak.

A lefolyt 1895. évben kivetelt összes egyenes adók főösszege 1,089,822 frt 32 és fél kr. az ezen évet megelőző évben ugyan e czímen kirovott 1,099,578 frt 93 és fél kr. visszaesés mutatkozik 9754 frt 61 kr.

Visszaesés állott be a földadó, házostály-, házber-, I. II. oszt. keresetadó, bányaadó, tőkekamatadó és fegyveradónál.

Hadmentességi díj czímen kirovatott a lefolyt 1895-ik évben 20696 frt, az ezt megelőző 1894. évben 21135 frt, mutatkozik, visszaesés 439 frt.

A mutatózó visszaesést, a pótelőírások megszüntetése okozta.

Az elemi csapások által okozott károk rendkívüli esetében 27 községre nézve 5097 frt 31 kr adóösszeg erejéig engedtetett el a földadó. Az adó elengedését indokolták: árvíz, phillokszera pusztítás, hesseni légy és szárazság.

(Vége következik.)

Válasz Ivánka Istvánnak.

B.-Gyarmat, 1896. márczius 12.

Kedves barátom! Engedd meg, hogy a Nógrád-Honti Ellenzék f. hó 5-idi számában hoztam intézett szép és lekötő soraidra röviden, pontonként válaszoljak; előre is jelezvén, hogy nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy én ezeket a századvégi állapotokat pártseművegen nézve, azokban valami nagy gyönyörűséget találnám, sőt nyíltan kijelentem, hogy amennyiben ezekre nézve köztünk külömbség forogna fenn, ez nem annyira a felfogás, mint inkább a gyakorlati applicatióra vonatkozik.

Ugyanis mikor te azt mondd, hogy Széchenyi az apagyilkosoknak megkegyelmezett volna, de a becsületgyilkosoknak nem; én ezt az állítást nem is nagyon akarnám megostromolni; de az már, megvallom, kihozna a sodromból, ha tapasztalnám, hogy a tisztelt ellenzék, a mely (exceptis excipiendis) minden rosszért a kormányt szokta felelőssé tenni, a jelzett bűnténynek okát is a szegény, felszabrazott igásban keresné. S itt meg kell jegyeznem, hogy az ellenzék eme se nem rosszhiszemű, se nem hazafiatlan, de igenis téves felfogásának alapját nem csak nálunk, de a két világrész összes parlamentjeiben az a balnézet képezi, hogy az ellenzéknek első sorban volna feladata a meglevő kormányt minden áron megbuktatni, és semmit, a mi tőle jön, el nem fogadni, a mely téves és káros tant pedig már a nagy Kossuth is megcáfolta, mondván, hogy: a mi a házra nézve üdvös, azt kell fogadni, még ha az ördögtől jönne is.

Továbbá ama pontra, hogy: „ne pártseművegen keresztül tekintsük a dolgokat; mert lehetetlen, így szólni, hogy az idealisabban gondolkozó ember meglegyen elégedve a mai állapotokkal, ideértvén nemcsak a politikai, de az általános társadalmi és erkölcsi állapotokat is,

és nem csupán nálunk, de „civilisált-világszerte.”

Nos hát mondtam én valaha, hogy ezekkel az általános állapotokkal nagyon megvagyok elégedve! Azt azonban, sajnos, nem tagadhatjuk, hogy mi a világfolyásának megváltoztatására nagyon csekélyek vagyunk. „Vana est sine viribus ira” Nekünk legföljebb a remény vigasza marad fenn, hogy a mivel a jelenkor meg nem birkozhatik, azt majd elvégezheti talán helyette a jövőben egy nagyobb hatalom.

Aztán jelzed, hogy „nem affektalod a világfájdalmat.” Hát bizony kár is volna, mert ez a mi itteni földi szinpadunk nem érdemli ezt a sublimis szót. Azon kérdésedre pedig, hogy nem fáj-e nekem is az az általános corruptio! panama, vicinál sat. Dehogyan nem fáj! Azaz hogy engemet ezek fölött az állapotok fölött nem annyira a fájdalom, amint inkább az undor érzete fog el; csak azt nem engedem meg, hogy ezekért is, átaljában és szokás szerint, a mi szegény souffre-doulénrunket, azt az agyonzaklatott 8—9. embert tegyük felelőssé. És ugyan ha ezek a gyűlölt és irigylet mártírok nem feszítenék meg minden erejüket, hogy az ország dolgai lehetőleg jól elvégeztessenek, vajon mily eredményben bontakoznák ki a tisztelt Ház többi nagyérdemű elemeinek tevékenysége?.

Kérded továbbá, nem látom-e a fene rohamos terjedését, és nem látom-e szükségét egy radikális operációnak? Biz az jó volna; csak arra nézve légy szíves kitanítani, hogy ki fogná tulajdonképp ezt az operációt végrehajtani, és milyen eszközökkel? mert a mi az emberi társadalomnak oly módon való restaurálását illeti, mint a hogy azt neked a te történetíró mestered suggerálta, hogy t. i. időnként az a bizonyos érvágó masina is actióba hozassék, e részben nem értek veled egyet, s szigorúan a nagy Széchenyinek már Kálmán királyunk által is hangoztatott tanának hűvelő vallom magamat, hogy t. i. a magyart, csekély számánál fogva nem irtani, de megnövelni kell, annál inkább, mert a nagy forradalmi operációk idejében elsősorban épen a nemzet színe-java szokott a véresszájú demagógia hőseiknek áldozatul esni; a minék helyreállítása aztán nemcsak nehéz, de sokszor lehetetlen.

További igen loyális nyilatkozatod szerint, te nem vádold a pártokat, mert vétkesek vagyunk ugymondod mindanyian. Hisz ez oly igazság, a melyről több mint kétezer esztendő tapasztalás tesz bizonyosságot „Iliacos-intra muros peccatur et extra.”

Aztán kikelsz a Mammon nagy hatalma, illetőleg mindenhatósága ellen, mely a társadalmi corruptiónak valóságos melegágya. Ebben igazad van egyrészt; másrészt azonban meg kell engedned, hogy az a Mammon úgy az egyesek, mint az államok jóléte és felvirágzásának leghatósabb, sőt nélkülözhetlenebb emeltője. Hogy aztán ki mire fordítja a pénzt és miként használja azt fel, ebbe avatkozni kényes sőt, a közszabadság szempontjából, veszedelmes dolog volna; mert azokat, a kik a pénzzel, az általad jelzett módon visszaélnék, előbb-utóbb ugyis eléri a saját fatumuk, a régi bölcs ama jóslata szerint hogy: „raro antecedentem scelestum desernit feda poena claudo.” „de mert egy bizonyos összegre a saját és családunk kellekeinek fedezhetése végett magunknak is mulhatlanul szükségünk van, itt már örültségnek kell neveznünk a francia ultrák amaz ösmert jelszavát, hogy: „La propriété c'est le vol” (a vagyion lopás) hanem legindokoltabbnak tartanám az oly gyanús svodronöröktől minél távolabb tartózkodni, és beérni a magunk habár szegény, de igaz- és becsületes uton szerzett vagyonszájával.

A mit ennek folytán a „Humanismusról” mondasz, hogy t. i. ez újabb időben egészen hamis irányt vett, ezt a nézetted elejétől végig aláírom; s hogy nemcsak most gondolkozom így, tanúja lehet „Börtön-rendszer” című satíram, mely először a Mikszáth Kálmán egykori, itt helyben szerkesztett lapjában jelent meg s mely a Kisfaludy-társaság egyik ülésében Greguss Agost elnök által felolvasztatván, nagy applansust nyert. Ennek már mintegy 15 éve; de sajnosan kell konstatálni, hogy azóta ez a visszás állapot nemcsak nem javult, de sőt elszomorító módon rosszabbodott; mert számtalan eset bizonyítja, hogy a közönség legaljasabb rétegeiből sokan csak azért követnek el újra és újra bűnös cselekményeket, hogy a

Mellékletje Nógrádi Lapok és Honti Híradó 11. számához.

rajuk nézve annyira kedvező állami börtönökbe juthassanak.

S így tulajdonképp a gazembereket mi magunk neveljük magunknak, a mint ezt a kormányparti „Nemzet” „Szaporodnak a gazemberek” című cikkében nyilván és leplezetlenül elismerte.

Végül tudomásomra hozod, hogy egy budapesti kormányparti uri embertől nyert értesítésed szerint, most már a szabadelvű (kormányparti) lapok fogják az ellenzékieket leleplezni és felhívják, hogy a Millennium díszére csapjunk mi is egy nagy mosást; a mi ellen nekem teljességgel nem volna kifogásom, csak hogy ennek a mosásnak az objectuma hiányzik még nálam; már pedig e nélkül hiába tartom én készen a szappant, a kefét a csutakot és a pokróczokat, ha nincs a kit mossak, gyömöszöljek, forrtirozzak velük, a szennyest pedig jól kilugozzam, súkkal is, derekasan kicsapkodjam s nehogy ez a készséges intentióm kárba vesszen, most már én teszek neked indítványt, oly értelemben, hogy: okulva ismét egy régi bölcs tanácsán, mely szerint a dolgok helyes megbirálásának első kívánalma az „önismeret” s mely a „Nosceteipsum” dogmájában összpontosul, más jobb és alkalmasabb medium hiányában kezdjük meg a mosakodást először minnagunkon, megtudandók, nem tapadt-e véletlenül ránk is valami makula? s előre is feltett tudatában annak, hogy tiszták vagyunk, annál bátrabban és öntudatosabban nézhetünk majd a világ szemébe.

Csak ennyit akartam ezuttal mondani. Nagyrabecsüléssel

hived:

Pajor István.

A viczinális vasutak hiányai. Helyiérdekű vasutaink bajai és ezek orvoslása címen ma lapunk munkatársa, Rózsa Károly, a Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság titkára a Magyar Közgazdasági Társaság közlekedési szakosztályában nagyérdékű és a nagyszámu hallgatóság által élénk tetszéssel fogadott előadást tartott, amelynek kivonatos tartalmát a következőkben adjuk:

Előadó helyiérdekű vasutaink bajainak a drága építést, kevés bevételt, sok kiadást s ennél fogva jövedelmezőségük csekély voltát mondja. Kifejti, hogy ennek főoka, amint a miniszter is bevallotta, az eltérés a törvénytől, amely helyiérdekű vasutaknak egészen másokat tekint, mint amilyenek ily címen nálunk épültek. A törvény szerint helyiérdekűek az oly vasutak, amelyeknek főcélja, hogy az illető vidék forgalmi és közgazdasági igényeinek megfelelően s nálunk helyiérdekű vasutak címén építettek átmeneti, versenyző pályákat, amelyek persze ouson nem szerelhetők fel. Kívánja a törvényhez való visszatérést s a különböző rendeltetésű vasutak külön szempontok alá vonást. Kifogásolja a helyi érdekű vasutak irányában támasztott katonai igények túltengését, bírálhatja a helyiérdekű vasutak hadi berendezésnek jogosultságát s követeli, hogy a közös védelem ez eszközeit a hadügyi költségvetés terhére állíttassák elő. Kimutatja, hogy mivel Magyarorszában a monarchia összes helyiérdekű vasutak 73 százaléka, Ausztriában pedig csak 27 százaléka van, a helyiérdekű vasutak hadi berendezésében a közös védelem eszközeire e címen Magyarország 73, Ausztria 27 százalékot adott, mi a kiegyezési törvény flagrans megkerülése. Adatokkal igazolja, hogy a fővasutakkal ugyanígy károsítottak meg az országot. Követel ez ellen intézkedést a kiegyezési és a helyiérdekű vasuti törvények most folyó revíziójánál. Kárhoztatja a sablonos építkezést s a helyiérdekű vasutak ügyeire a minisztériumban s az Államvasutaknál külön osztályokat kíván, mert — ugymond — a fővasutak emberei a helyiérdekű vasutakra, amelyek alatt ezek összeszkadnak. A szakkörök régi panaszaiként felhozza, hogy nálunk rendszerint más a tervező, más az építő, más a finanszírozó, más a tulajdonos és más a üzletkezelő, kik közül természetesen egyik sem akar károsodni. Javasolja, hogy a helyiérdekű vasutakat egész létezésük folyamán a tervezéstől az üzletkezelésig, mindvégig egy egyetlen, nagy egységes társulat vegye kezibe, amelynek ne legyen szabad nyereszkeskednie, s amelynek közgazdasági jellegét a szervezetben

s működésében kellően megóvni kellene. Intézkedéseket óhajti, hogy egyesek ne bujmassanak ki a helyiérdekű vasutak tőkejéhez való hozzájárulás alul a mások rovására. E célra a kényszeritársulás kimondását kéri. Felhívja a figyelmet az ousó keskenyvágyú vonalakra. Követeli, hogy a fővasutakhoz csatlakozó állomásokon a helyiérdekű vasutak okozta forgalom szaporodás eszközeit ne a helyiérdekű vasutakkal szerezhessék meg. A fővasuti kezelés hátrányait élénken esetenve az önálló helyiérdekű vasuti üzletkezelés mellett száll a síkra.

Elnök javaslatára végül a felolvasásban felhozottak megvitatását a tárgy gazdag voltára s az idő elhaladottságára való tekintettel egy újabb ülés napirendjére tűzik, amelyet akkor fognak megtartni. ha a felolvasás a társaság értesítőjében megjelent s így anyaga nyomtatásban is a tagok rendelkezésére áll.

Losonczy hírek.

Losoncz, 1896. márczius 14.

Az 1848-iki márcz. 15-ikének 48-ik évfordulója derült reánk. Városunk az e naphoz fűződő nagy emlékek felidézésével kegyelettel ünnepli azt.

Kaszinónk elnöke grf. Czebrán László ő méltósága tudván, hogy társadalmunk ezen egyesülete új helyiségre társalgó termébe annak földszelű királyunk ő Felségének életnagyságu képét határozta el valamely jelesebb festő által elkészíttetni, szándékunkat titkon megelőzte, azt ő rendelte meg, melyet egy az igazgatóhoz intézett levél kíséretében e napokban kaszinónk számára ajándékul meg is küldött. A kép nagyszerűen sikerült. Sokkal jobb, mint az, melyet képviselő testületünk, város-házánk díszterme számára készíttetett. Társadalmunk derült egét ezen ajándék feletti öröm köpezte. A közénk csapott villám pedig ő méltóságának azon elhatározása, mely szerint kaszinónk elnöki tisztéről lemond. Az új igazgató Kovács Ferencz ur elhárítani iparkodott az ő Méltóságához intézett levele által e mindnyájunkat megdöbbentő csapást: azonban miután ezt elhárítania nem sikerült, azon hiszemben, hogy e lemondás azért következett be, mivel ő lett a kaszinó igazgatójává legközelebb megválasztva, nehogy társadalmunkban szakadás álljon elő, ennél fogva ő maga is lemondott. A csütörtökön tartott választmányi közgyűlés tárgyalván ez ügyet, mind két férfit köldöttseggileg kívánja szándékuk megváltoztatására bírni.

Vonós négyes zenetársulatunk által adott jótékonycélu hangverseny, mely f. hó 7-én este tartatott meg, csakugyan nagyban sikerült. Sobel-Eder-Thaisz és Barthome urak által előadott darabok nagy élvezetet nyújtottak közönségünknek. Viharos taps jelezte a tetszést és elismerést, nemkülönben az ányújtott babérkoszorú. Zongorán Horváth Amália úrbölgy játszott magyar zene-műveket, kinek szíveséget szintén éljenzéssel jutalmazta a közönség. A polgári iskola igazgatója Vinkler Anna, Arany Jánosnak „Honvéd özevegét” szavalta, nagy hatást idézve elő. A jótékony cél, melyre e hangverseny jövedelme fordíttatni fog, polgári leányiskolánk felszerelési költségeinek fedezése.

A katonai sorozás nálunk véget ért, és pedig gazdag eredménnyel. Siránkozó anya, busongó apa nem igen volt látható. Jele ez annak, hogy megszoktuk ez elodáhatatlan s évente megújuló bajt. Csupán Rácz Rudi zenésznök fiának besorozása idézett elő nagyobb hatást és keserűséget az illető családra nézve.

Hírek és különfélék.

Személyi hírek. Daniel László főispán márcz. 9-én az esteli vonattal jött B.-Gyatmatra, honnan a közigazgatási bizottsági, árvaügyi felelviteli, fegyelmi, millennáris bizottsági, bíráló választmányi ülések megtartása után csakis márcz. 13-án távozott Bpestre a székvárosból. A közigazgatási bizottsági ülésen a választott tagok közül jelen voltak: gr. Degenfeld Lajos, Laszkáry Gyula és Posztóczky Iván urak.

A főispán úr beiktatásával kapcsolatos ünnepélyességek alighogy lezajlottak, az örökre nyugtalan s a hírek alapos, vagy alaptalan voltában nem igen válogató ellenzéki sajtó útján már is közeli változásokról szóló hírek bocsáttattak világgá. Illetékes helyen nyert információ alapján kijelenthetjük, hogy e hírek egészen légből kapottak s alaptalanok. S nekünk nagy örömrökre szolgál, hogy e czáfolatot közölhetjük, mert legalább nyilvánvalóvá tehetjük ezzel is azt, hogy az efféle kősa hírek közrebocsájtása a vármegye életének békéjére s nyugalomára zavarólag nem hatnak.

Kinevezés. Kvassay Gyula Caezár b.-gyarmati törvényszéki díjtalan joggyakornok a bpesti kir. ítélő táblai elnök által díjas joggyakornokká nevezetett ki.

Kinevezés. Ő Felsége a király Porubszky Lajos nyitrai ügyészégi alügyészt a b.-gyarmati kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Áthelyezés. Farkas Aladár m. kir. honvédhadnagy Balassa-Gyarmatról a pozsonyi 13-ik honvédezredhez helyezettett at.

Balassagyarmat képviselőtestülete most szombaton, márczius 21-én reggeli 9 órakor fogja ez évi első rendes közgyűlését megtartani, melynek fő tárgya lesz a község múlt évi számadásainak megvizsgálása: — de e kívül még sok, bár kisebb jelentőségű tárgy is elintézésre vár. Mult szerdán a járási főszolgabíró úr a városi pénztári vizsgálta meg előleges bejelentés nélkül. Az összes bevételeket, valamint az alapokat is mind meglevőknek s a legújabb rendben találta.

Márczius 15-ike Balassa-Gyarmaton. A lapunk mult számában hozott előleges jelentést most azzal egészítendjük ki, hogy a városbáz tanácstermében ma délután 4 órakor megtartandó ünnepélyre a rendezőség a helybeli összes hivatások és egyleteket meghívta. — Az ünnepi beszédet bíránk Reményi Károly mondja: költeményt pedig Tokay Lajos ur szaval. Ezeken kívül polgári dalkörünk fog hazafias dalokat zenge-ni. A házak fellobogózásáról gondoskodik a lakosság meleg hazafias érzülete. Este a Balassaszálló emeleti termében közcacsora fogja az ünnepet bezárni. Ugyancsak ünnepet rendez a történeti nagy nap alkalmából a balassagyarmati polgári iskola tanári kara is a növendékek hazafias érzetének nevelése végett. Nagyobb ünnepélyek lesznek még a vármegyében az idén Losoncz rt. városában, Szécsényben és Salgótarjánban.

Gyilkosság vagy öngyilkosság? Ez a kérdés foglalkoztatta tegnap Balassagyarmat megrémült népességét, midőn híre futott, hogy a vasuti állomás első őrháza közelében lévő hid bejártánál átvágott nyakkal, s gyomrán szurással életlenül egy m. kir. honvédet találtak; oldalfegyvere érintetlen volt, — de a hullától mintegy 30 lépésre vérvnyomok s egy borotvát találtak. A palvát biztonság szempontjából bejáró vasuti őr bukkant rá a szerencsétlen honvédre, s a csakhamar megjelent hatósági közegek, miután a tényálladékok felvették, egyszersmind a helyszínén szintén megjelent honvédtiszt urak által megállapították, hogy az illető honvéd újonc volt, névszerint Fehér István Erdőtarcsáról, — az altiszti iskolába járt és éppen előléptetendő volt; különben pedig már 48 óra hiányzott a laktanyából.

Balassagyarmat városiigeti bizottsága tegnap a bíró elnöklete alatt ülést tartott, melyen Kondor Vilmos főerdész ur, mint e liget szakértő kultivátorja, az 1896-ik évi munkaprogrammot terjesztette elő. E program — bár aránylag szerény anyagi igényekkel, mégis méltó a Millennium epochájához. A liget a nyár derekán a Tamások által is, amennyire azt 4—5 éves parktól várni lehet, élvezhető lesz.

Balassagyarmat virillistái. A legtöbb adót fizető községi képviselőknek 1896. évre érvényes névjegyzékét ime közöljük. Rendes tagok: Gróf Zichy Ferencz senior (2781 frt 97 kr. adóval), Balassagyarmati Takarékpénztár 2021 frt 18 kr.), B.-Gyarmati Népbank (1625 frt 70 kr.), Felsenburg Tivadar (1189 frt 12 kr.), Takaré és Hitelintézet (1137 frt 20 kr.), Rosenfeld testvérek (965 frt 40 kr.), Anninger László (891 frt 44 kr.), Baintner Ottó (618 frt 2 kr.), Sztranyavszky Géza (603 frt 10 kr.), Berezzell Lipót (602 frt 53 kr.), Cservenyák György (556 frt 98 kr.), Vannay Ignác (549 frt 64 kr.), Kanitz Ödön (511 frt 52 kr.) Grünbaum Henrik (505 frt 30 kr.), Elfer Ede (498 frt 16 kr.), Balás József (478 frt 66 kr.), Streisinger Albert (457 frt 27 kr.), Schmiedl Samu (443 frt 38 kr.), Schlesinger Károly (402 frt 67 kr.), Szilágyi Mór (383 frt 42 kr.) Póttagok: Doman testvérek (348 frt 58 kr.), dr. Feledi Ferencz (326 frt 22 kr.), Kohn Mór és fiai (324 frt 62 kr.), Karlik János, (324 frt 46 kr.) adóval.

A b.-gyarmati ipartestület márczius 1-én tartotta évi rendes közgyűlését Kommerell Gyula elnöklete alatt. A testületnek — a hozánk is beküldött jelentése szerint 245 tagja van. A számadások szerint bevétel volt 1497 frt 89 kr., kiadás 1010 frt 86 kr., pénztári maradvány 484 frt 03 kr. A testület vagyona 3180 frt.

A b.-gyarmati könyvnyomda részvény társaság lapbizottsága Nagy Iván elnöklete alatt márczius 12-én ülést tartott, mely alkalmával Vannay Ignác kir. tanácsos s e lap eddigi szerkesztőjének lemondása folytán úgy határozott a bizottság, hogy e lap felelős szerkesztőjeül Horváth Danót, főmunkatársaul pedig dr. Koszaczky Arnoldot fogja ajánlani a részvénytársaság igazgatóságának.

A vármegyei Millennárius bizottság márcz. 11-én tartá ülését Török alispán, majd Dániel László főispán elnökelete alatt. Az ülésen a főszolgabíróknak, Vágner Sándor losonczy rendőrkapitányon kívül a bizottság számos tagja vett részt s megalkototta azt a programot, mely a Millennárius év ünnepségeit foglalja magában. A programot következőkben vonjuk össze: Május 10-én a vármegye minden városa és községében hálaadó isteni tiszteletet fognak tartani. A városok és községek négy ízben és pedig május 2-án, május 10-én, május 15-én, június 4—8-áig fellebörgőzandók. Június 8-án minden községben népünnepélyek lesznek rendezve. A vármegye május 15-én diszközgyűlést tart, ugyanazon nap bankett lesz a vármegyei ház disztérmben. Mindezeket egy központi végrehajtó bizottság fogja intézni, melynek elnöke az alispán, tagjai: Baintner Arnold, gr. Forgách Antal, Horváth Dávid, Nagy Mihály, és Pongrácz György urak lesznek. A vármegyei baurdórium szervezésére Dániel László főispán kérését fel, aki lelkes felhívást intézett e tárgyban a következőkhöz, és pedig: gr. Almási Kálmán, Balás Barna, Balás Kornél, Balás Károly, Balás László, Balassy Árpád, Balassy Antal, Baltik Lajos, Beke Béla, Beke Imre, br. Von der Becke Imre, Beniczky Árpád gr. Berchtold Arthur, gr. Berchtold Miklós, Blaskovich Elemér, Bölönyi Imre, br. Buttler Ervin, br. Buttler László, Csiky Sándor, gr. Degenfeld Lajos, Dessewffy Dezső, Drágffy Sándor, ifj. Fáy Albert, gr. Forgách Antal, gr. Forgách János, Frölich Frigyes, Gellén Dezső, gr. Gyürky Viktor, Hanzély Márton, Hanzély Béla, Hanzély Gyula, Horváth Gábor, Huszár Károly, br. Jeszenszky Sándor, Irsay András, Kovács Ernő, Kovács Zoltán, Kubinyi Márton, Kubinka István, ifj. Laszkári Gyula, Madách Aladár, Madách Pál, Madách Imre, gr. Majláth Géza, Mocsáry Sándor, Muzslai Gyula, Pongrácz Ábris, Pongrácz György, Posztóczy Iván, Prónay Mihály, Prónay László, Rudnyánszky László, Scitovszky Tibor, Simonyi Dénes, Stefáni Ervin, Szakall Barna, ifj. Szakall Ferencz, Szakall István, Sebasztiáni Vilmos, Szilassy Béla, Szilárdy István, Szontagh Antal, Veres Imre, Weisenbacher Frigyes, gr. Wenckheim Ferencz, gr. Wilczek Frigyes, és Ybl Felix urakhoz.

Gyászhi. Székely János állami állatorvos urat és nejét mély bánat érte, egyetlen fiuknak, a derék, eszes és talpra-esett Jánoskának hat és fél éves korában, márczius 9-én történt elhunytával. Temetésén, mely másnap nagy részvét mellett ment végbe, megjelent tanuló társának koporsójánál, saját zászlaja alatt a Nemzeti iskola tanuló serege is, tanítóik vezetése alatt. A kis koporsót, mely annyi szép és jogos reményt zárt és vitt a sírba, rokonok, jó barátok és ismerősök részéről a koszorú egész halmaza borította el. A megszorodott szülők és nőtestvéreknek a jó Isten s az idő fog csupán vigaszt nyújthatni.

A F. M. K. E. nógrádi fiók együletének választmánya márcz. hó 12-én ismét ülést tartott gr. Degenfeld Lajos elnökelete alatt, mely alkalommal elhatározta bizottság, hogy a málnapataki ovoda fentartásának biztosítása céljából lelkes felhívást fog intézni a vármegye közönségéhez, hogy az egyletbe minél számosabban lépjenek be. Elhatározta tovább a választmány azt is, hogy a törvényhatóságot megkeresi annak engedélyezése iránt, hogy a vármegye minden községe lépjen be az egyletbe, s hogy az évi 2 frt tagsági díjat minden község költségvetésébe felfelhesse. A választmány kiállításba helyezte, hogy mihielyt a málnapataki ovoda existenciája teljesen biztosítva leendő, a nógrádi ovoda felállítását azonnal intézkedik fog. Részünkről, kiemelve a hazafias fiók-egylet buzgó törekvéseit, ezuttal is felhívjuk vármegyénk közönségét, hogy az egyletbe minél tömegesebben lépni sziveskedjék.

Baleset érte Wladár Viktor szügyi ev. lelkész urat. Ugyanis márcz. 9-én a szécsényi vásárról hazamenet kocsija egy árokba dült, s abból Wladár Viktor oly szerencsétlenül esett ki, hogy balkarját igen súlyosan sértette meg.

A vármegyei mult évi decz. 7-20-án megtartott tisztújítás ellen, mint tudjuk, br. Jeszenszky Sándor és társai felebbezést nyújtottak be. A felebbezést a Belügyminiszter következő rendeletével utasította el:

M. kir. Belügyminiszter. 9150—II. szám.

Nógrád vármegye közönségének. B-Gyarmaton. — A mult évi december hó 20-án tartott közgyűlésen megejtett általános tisztújítás ellen

br. Jeszenszky Sándor és társai bizottsági tagok által beadott felebbezés folytán a választási eljárást felülvizsgálván, azt a felebbezés felrétéle mellett helyben hagyom. A felebbezésben felsorolt azon körülmény ugyanis, hogy a pályázati kérvények benyújtására záros határidőül mult é. deczemb. hó 10-ik napja tüzetelt ki, törvényszerűség szempontjából az okból nem kifogásolható, mert a szoban levő határidő a törvényhatósági bizottság mult évi novemb. hó 5-én tartott közgyűlésen 364. sz. a. hozott határozatával állapítottatott meg, mely határozat a folyó év január 26-án 167. sz. a. tett alispáni jelentés szerint annak idején felebbezéssel meg nem támadtatván, jogerőse vált. — Nem vehető figyelembe a választás érvénytelenítésére felebbezők részéről indokul elő adott azon kifogás sem, mely szerint a tisztújításnál a tényleg működő tisztviselők is gyakorolták szavazati jogukat, mert az 1886. év végén választott illetve az időközben belépettek helyét elfoglalt törvényhatósági tisztviselők megbízatása 1895. évi december hó végeig tart, és így mint a fenti napon megejtett tisztújítás idejében tényleg működő tisztviselők az 1886. XXI. t.-cz. 51. §-ában biztosított szavazati jogukat az idézett t.-cz. 83. §-a alapján gyakorolni annál is inkább jogosítva voltak, miután az utóbb említett törvényszakasz a tisztújításokra általán megadja ezen jogot, s ennek alapján téves felebbezők azon véleménye, miszerint többször említett törvény 51. §-ában felsorolt törvényhatósági tisztviselők a szavazás jogával csupán a részleges, helyesebben időközi választásoknál élhetnek. — Nem találtam tovább tekintetbe vehetőnek a kijelölt választmánynak az egyes tiszt állásokra pályázók kijelölése körül követett eljárása ellen felhozott érveket sem, mert annak elbírálása, hogy a pályázók közül kiket tart az illető állásokra alkalmasnak és kijelölhetőnek a kijelölt választmánynak oly discretionális joga, melyről törvény szerint nem csak számolni, de még megállapodást indokolni sem tartozik. A választás megsemmisítésére azon körülmény, hogy a tisztújításnál felebbezők állítása szerint egy szavazattal nem bíró egyén is részt vett alapul az okból nem szolgálhat, mert az állások nagy részében közfelkiáltás útján töltettek be, névszerű szavazásnál eszközölt választások pedig oly nagy többséggel ejtettek uteg, hogy ezen egy szavazat, — melyre nézve egyébként sem lett beigazolva, hogy az jogosultan lett volna, a választásokra nevező döntő befolyással egyáltalán nem bír. — Minthogy pedig felebbezésben előadott egyéb kifogásokkal szemben a mondott napon tartott közgyűlésről felvett s hozzám hiteles másolatban bemutatott jegyzőkönyv a mellett tesz tanuságot, hogy a tisztújítás megtartása körül oly törvénytelenések, melyek a választási eljárás megsemmisítésére indokul szolgálhatnának, elő nem fordultak, a felebbezés elutasításával a választás lefolyását helybenhagyólag tudomásul vettem. — Miről a vármegye közönségét hivatkozással a f. évi január 26-án 167. sz. a. tett alispáni jelentésre, a közlemények vissza küldése mellett tudomás, és fentnevezett felebbezők megfelelő tudósítása végett értesitem. — Budapest, 1896. évi február hó 3-án. Perczel S. K.

Esküvő. Dr. Fáy Aladár fiatal gyakorló orvos márczius hó 18-án vezeti oltárhoz Budapesten Illés Gizella kisasszonyt, Illés Odón megyebizottsági tagunk kedves és szeretetre méltó leányát.

Eljegyzés. Dessewffy Ilona kisasszonyt, Dessewffy Odón megyebizottsági tagunk bajos leányát e napokban jegyezte el Bpsten Szemere Lajos, Szemere Odón szabolcsvármegyei nagybirtokos fia.

A sorozások vármegyénkben márcz. 3-án voltak kezdetüket és pedig a gács járásban Gács községben. A gács járásban — 4 napon át tartott a sorozás, melyet Török Zoltán alispán elnök nyitott meg s gr. Forgách Antal helyettes elnök vezetett keresztül. Az eredmény elég kedvező, a mennyiben 473 előállított egyénből 129 soroztatott be s 13 felülvizsgálatra küldetett. A sorozó bizottságot özv. gr. Forgách Antalné ő nagyméltósága fényes ebéddel látta el. Az alispán gróf Forgách Antallal márczius 13-án indult el Salgó-Tarjánba, hogy ott a sorozást márcz. 14-én megnyissa. Az alispán és gróf Forgách, mint értesülünk, Szilárdy Odón vendégei lesznek.

Feledi József, budapesti építész, városunk szülöttje ki csak tavaly nyerte el a breznóbányai polgári fiúiskola tervpályázatánál az első díjat,

most ismét az első 700 koronával jutalmazott díjat nyerte el az Aranyos Maróthi Takarékpénztár palotájának tervpályázatánál, mely a terv szerint monumentális jellegű lesz és díszere válik a városnak. Az épület a takarékpénztári helyiségeken kívül magában foglalja a posta és adóhivatalt is.

A Losonczyi takarékpénztár és hitelintézet, mely febr. hó 27-én tartotta közgyűlését, a részvény társaság elnökeül Török Zoltánt igazgatójaul Havas Gyulát és helyettes igazgatójaul Alk Ferenczet választotta meg. Az intézetnek eddigi igazgatója Török Zoltán volt s az ő 7 éves igazgatósága alatt az intézet vagyonmérlege, forgalmi és betétei tetemesen emelkedtek.

Építkezési hulladék — kitűnő trágya. Az építkezési törmelék rendszerint oly helyek feltöltésére használtatik, ahol ennek trágyázó tulajdonsága kulturális céloknak elvész. Ha ezen, eddig ily célra figyelemre sem méltatott anyagot, egy évig komposztálják legalább, különböző módon ernyedő levelekkel átnedvesítik és egynehányszor keresztül forgatják és azután egy sedrony szitán átvetik, ugy mész és ernyedő agyag tartalmánál fogva minden talajra legalkalmasabb trágyázó szer válik belőle, de különösen szőlőtőkéknek, magvas gyümölcs és rózsaúknak alig bízhető kitűnő hatással bír.

Magyar viselet. A bpesti egyetemi ifjuság széles körű mozgalmat indított meg a magyar ruha viseletének behozatala és állandósítása tárgyában. Kimondották, hogy márczius 15-étől kezdve, az egyetemi ifjuság rendes öltöny gyanánt a magyar ruhát fogja használni, — felhívja az ország-összes polgárát, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz, a magyar ruha viseletét nemcsak a millennárius esztendőben tartja meg, hanem állandósítja.

A losonczyi áll. tanítóképző intézetkibővítése. A közoktatásügyi m. kir. miniszter, a losonczyi áll. tanítóképzőintézet épület internátusának kibővítése és az épület helyreállítása alkalmával teljesítendő munkára beérkezett ajánlatok közül mint legjutányosabbat Gaillwig Mór vállalkozó ajánlatát találta elfogadandónak s nevezettel az ezen munkák biztosítása iránt 22894 frt 90 kr. készpénz erejéig kötött szerződést jóváhagyta.

A szécsényi izr. ifjuság f. hó 7-én rendezte multatt ságát az „Oroszlán” vendéglőben. Feszteien jó hangulatos kedélyesség jellemzik a szécsényiek ezen minden évben néhányszor ismétlődő mulatságát. Az első négyest 18 pár tánczolta. A jelen volt hölgyek névsora: Dr. Már Józsefné, Országh Ignác, Schlössinger Jakabné, Reich Manoné (Pily), Fleischmann Mórné [J.-Táb], Bródy Bertalané [Berlin], Donner Henrikné, Prágai Samu, Steiner Lipótné, Singer Ignác, Benedek Samu, Engel Bernátné, Pick Lajosné, Weisz Herman-né stb. — Leányok: Bródy Bella [Berlin], Donner Róza [Losoncz], Steiner Paula, Benedek Jolán, Gutfreund Linus, Weisz Ilona és Juliska.

A málnapataki áll. ol. iskola gondnokságának elnökei: Kubinka Géza, helyettes elnökei: Hrk János, rendes tagokul pedig Csónka Zsigmond, Kubinka István és Báthly Dezső nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter.

Érdekes, hogy a „N. H. Ellenzők” 8. számában kiírt, s a Nép kör új tagjainak névsorából az ellenzők reménytelen állapota tűnik ki a következő összeállításból:

Simonyi Dénes,	Prónay István,
Veres Imre,	Antóger László,
Pongrácz Ábris,	Hanzély Gyula,
Br. Buttler Ervin,	Kacsavics Gyula,
Ruszkó Antal,	Cserenyák György,
Bakos János,	Br. Buttler László,
Baintner Ottó,	Gr. Mailath Géza,
Muzslay Gyula,	Székely Imre,
Id. Prónay Péter,	Prónay Mihály és
Farkas Ferencz,	Scitovszky János.

Ki akar jó magot? Vármegyénk előkelő czégei-nél és ezenkívül a vidék népességénél nagy pártolásnak örvendő kereskedőinknél, Mauthner Odón budapesti magkereskedő czég a házikert szorosabb szükségletéhez mért konyhakerti és virágmagot felölő választékból bizományi elárusítást rendezett be, hol a vidék legtávolabbi vidékén lakó, minden rendű és rendű kertészek-dök nehány hatósért a legkitűnőbb, eredeti nemesített és legbiztosabban csirázó magvakat szerezhetik be maguknak még pedig kész esomagokban, vagyis inkább zárt tokokban, mi által netalánni vigyázatlanságból származható elcserelés teljesen ki van zárva holott az előtt itt közelben nem kaphatták és csak saját környezetükben kétes értékű magvakat voltak kénytelenek megvenni és elvetni. Mauthner ezen intézkedésével nagy szolgálatot tett a hazai kettészetnek, de elismerés illeti vármegyénk kereskedőit is, kik e változásnak közgazdasági nagy jelentőségét belátva, segédkezet nyújtottak Mauthner jól átgondolt életrevaló tervének megvalósításához és ez által nemcsak hogy minden ember fának hozzáférhetővé tették az igazán jó magot, hanem a konyhakertésznek ekként nagyobb terjedhetése révén a köznép jobb és egészségesebb táplálkozásához jrtván, a megyei közegészség ügyét is hathatósan előmozdították.

***Köhögés reketség** és elnyálkásodásnál a torok- és légzési szervek minden zavarainál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatású mellpasztillait. Kaphatók

25 és 50 korsz eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógyszerüzletében. Fő- és szétküldési raktár: **Egger A. és fiai** Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci körút 17.

Gazdászat.

Élőméhek nagy kiállítása. — Méhesek 2000 kora. 12 nap. Augusztus 20—31-ig. a) Közép-európai-, b) délmagyarországi-, c) olasz-, d) krajnai e) cyprusi-, f) kaukázifajták. Egész családok és egyes anyaméhek (királynők). Térdij: kasonként 50 kr. Bejelentési határidő: 1896. június 15. Belépti díj: az első napon 30 kr. a többi napokon 20 kr.

Tenyész- és hizottsertések nagy kiállítása. 8 nap. Szeptember 1—8-ig. (Hazai kondor- és simaszőrű sertések, külföldi fajták, keresztzések). Térdij: kan 2 frt, koca és fél éven felüli növedéksertés 1 frt, fél évnél fiatalabb malacz térdijmentes. Bejelentési határidő: 1896. április 1. Belépti díj: az első 3 napon 30 kr. a többi napokon 20 kr.

Baromfi- és ebkiállítás. Ketreczek 10000 szárnyasra és boxok 2000 ebre. 9. nap. Szeptember 14—22-ig. a) Haszon- és dísz-baromfiak: tyukok, gyöngytyukok, pulykák, kacsák, ludak, fácánok, galambok, hizott baromfiak (leölt és tisztított állapotban is). b) Tengeri nyulak. c) Ebek: vérebekek, vadászebekek, ör- és házi-ebekek, fényűzési ebekek, különlegesek. Egyes példányok és almok, Térdij: ebekek darabonként 2 frt 50 kr., almok (legkevesebb 4 drb ebekek) 4 frt. Baromfiak ketreczenként 1 frt, (egy ketreczbe 3 darabnál több nem helyezhető). Galambok és tengeri nyulak páronként 50 kr. Bejelentési határidő: 1896. április 30. Belépti díj: az első napon 50 kr. a következő 3 nap 30 kr. a többi napokon, 20 kr. Ebekekre a bejelentési határidő később fog megalapítani. Az ebkiállítás 3 napig tart és esetleg június végén nemzetközi jelleggel rendeztetik. Bejelentések és tudakozódások a földművelésügyi minisztérium kiállítási irodájához intézendők. Budapest, városliget, mezőgazdasági-csarnok. Ugyanott válthatók névre szóló bérletjegyek az összes állatkiállításokra 5 (öt) frtért.

Piaczi árak

1896. márczius 9.

Buza	6-20	6-—
Rozs	5-80	5-70
Árpa	5-50	5-—
Zab	5-60	5-10
Kukoricza	4-40	4-80
Burgonya	—90	2-80
Lencse	6-—	3-80
Bab	6-50	6-30
Lennek	5-60	4-50
Széna	2-30	2-10
Zsupszalma kilója	0-14	0-12

A közönség köréből*)

A nógrádmegyei kórház fontos ügyében vagyok bátor jelen sorokat közlés miatt beküldeni. Úgy tudom, hogy sok helyen — így p. o. nálam is — az évek előtt szétosztott kórházi perselyek még mindig az illető tulajdonos helyen megvannak, — sokan mint én, talán nem is tudják, mely helyre kell ezen perselyeket visszaküldeni, elég az hozzá, hogy sok ily persely tetemes pénzüsszeggel még künn van.

Miután pedig ezen perselyek még évek előtt lettek kiadva, azokban pedig a forgalomból kivett pénznemek — régi huszasok, 20 krajczárosok, 4 krajczárosok is bizonyára találhatók lesznek, nehogy tehát ezen pénznemek értéke teljesen elveszzen, szükséges volna ezen perselyeket haladéktalanul beszerezni, miután még jelenleg a régi pénznemek a központi állampénztáraknál értékesíthetők lesznek.

Egy helybeli polgár.

Kedves kis fiának f. hó 10-én végbement végzettségén tanusított szíves részvételükért fogadják a jóbarátok és ismerősök őszinte köszönetüket.

Székely János és neje.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

17/1896. vh. szám.

53 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sziráki kir. járásbíró 1895. évi 3473. számú végzése következtében Dr. Harmos Gyula ügyvéd által képviselt Varbai Sándor mint gyám javára Schvarcz László ellen 89 frt s jár. erejéig 1895. évi nov. 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1709 frtra becsült szobabutorok, gazdasági felszerelések és ruhaneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sziráki kir. bíróság 14/1896. számú végzése folytán hátralékos 26 frt tőkekövetelés és a még felmerülendő költségek erejéig Csécsén, alperes lakásán leendő eszközölésére 1896. évi márczius hó 27. napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szirákon, 1896. évi márczius hó 12-én.

Simonyi S. Gyula, kir. bir. végrehajtó.

Mohorai uradalomban

CHEVALIER ÁRPA

faj tiszta minőségben q.-kint 7 frt 50 krral.

VÖRÖS LÓHEREMAG

nagy szemű I. oszt. arankamentes q.-kint

25 frttal.

TAVASZI BÜKKÖNY

q.-kint 7 frttal kapható.

Megrendelések

51 1—2

AZ URADALOM

kasznári hivatalához Mohora

(Nógrádm.) intézendők.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszaggatások, ütési és fczamodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható A Reparatort a Rókuskórházban 136 esetben tetetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vasbor, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látatott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem vételnél névaláírásomat követni. Kis üveg 1 frt 60 kr. nagy 3 frt.

Acatia-szappan

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb. 50 kr. 3 dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arc-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbőr nyerhető. Az arczbőr minden nemű éktelenségét biztosan eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt

Ezen gyógyszeráram kiválóbb specialitásai melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek, a postán is küldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“ Budapest, Kálvin-tér.

7 6—6

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2°, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, tisztító-rosták, kenyérszálók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA“ a legjobb szortógépek, szecskavágók, réparágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes acél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek

Részletes árjegyzék kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

HUMMER MIHÁLY

fűszer, festék, thea, rum, csemege, bor és magkereskedő

legutányosabb
árak és pontos
kiszámlát mel-
lett ajánl:

**MAUTHNER-
féle**

kerti, virág és
gazdasági mag-
vakat eredeti
csomagolásban,
gazdasági mag-
vakat magviza-
gáló bizottság
által megvizs-
gálva, nagyban
és kicsinyben
kimérve, jutá-
nyos árakon.

HUSVÉTRA. Kitűnő hen, ermalmi lisztet és darát, olasz rizst, erdélyi diót, boszniai szilvát és szilvaizt. Kitűnő kávékat nagyválasztékban, cinkrot, különféle sajtokat, páczolt és olajban halakat, kitűnő nizzai alici salátát, olajat, déli gyümölcsöt, maroni gesztenyét, nagyválasztékban sonkát nyersen és főzve, kitűnő francia és magyar pezsgőket, pecsénye, fehér, asztali vörös és siller borokat, cognacot, különféle likőröket, a nevezetes és igen gyógyhatású Altvater, indiai és carlsbadi keserű likőröket, melyek a gyomor ép fentartására igen kitűnőek.

Méregmentes vegyszertől tojásfestékeket hatféle színben.

TAVASZRA. Legt. Hoffmann és fumei rizs és bazakeményítőt, Klaksbrunféle fénysítót és mosópor, kitűnő és igen száraz szegedi, Flóra, színes, barna mosószappanokat. Szobapadlókat beeresztésére Oléum rögtön száradó mázt, parquett padlókat fénymázt, kitűnő borostyánlakkot, hatféle színben, mely a padlónak tartós fényt kölcsönöz. Továbbá fa- és vastárgyak befestésére kitűnő iparmázolajos festéket, mely carbolineum tartama miatt a befestett tárgyakat azonnal impregnálja és így elenyészhetlenné válnak, különféle színű olajos és porfestékeket, ecseteket, kenő- és egyéb olajokat, kitűnő belgái kék uszó kocsi kenőcsöt minden a szakmába vágó tárgyakat. **VIDÉKI MEGRENDELÉSEK GYORSAN ÉS PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.**

Kelt B.-Gyarmaton, 1896. március hó.

Teljes tisztelettel

46 2-3

HUMMER MIHÁLY.

KOVÁCS és MEZEY

(cégtulajdonos: KOVÁCS ISTVÁN)

TEA- ÉS RUM-NAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST.

Központi iroda: V. kerület, Fürdő-utca 1-ső szám.

BUDAPESTI ÜZLETEK:

VII. ker., Kerepesi-ut 6. (ezelőtt Ester Antal) V. ker., Dorottya-utca 13.

Nagybani előny-árak:

kereskedők, vendéglősök, szállodások és fogyasztási szövet-
kezeteknek nagybani megrendeléseknél.

Elvünk nagy forgalom! Jó kiszolgálás! Szabott olcsó árak mel-
lett! A drága utazás mellőzésével! - Probarendelmények után-
vétel mellett! Ismert jó ártételemből 4 havi váltó-ittél!

Chinai és orosz theák.

Finom Congo	1 kiló 3.—	Legfinomabb csász. elegy	1 kiló 6.—
Finom Soehong	1 kiló 4.—	Legfin. karaván Mandarin	1 kiló 6.—
Igen finom orosz csal. tea	1 kiló 5.—	Legfin. kávéházi elegy	1 kiló 6.—
Finom pekingi elegy	1 kiló 5.—	Legfin. kínai elegy	1 kiló 7.—

Vendéglői rum!

hordókban á 50, 100, 200 és 400 liter; literje 45, 55 és 64 kr.; literes palackokban 12 árral több.

Brazíliai rum!

finom tea-rum, Magyarországon közkedvelt! 1 egész palack 95 kr., fél palack 50 kr., hordókban á 25, 50, 100 és 200 liter! literje 50, 58 és 66 kr.

Jamaica rum! literje 80 kr., frt 130, 130, 170 és 2 frt hordókban és üvegekben.

Magyar cognac (uradalmi főzés)

• egész palack 120, fél palack — 65 kr.; • egész palack 150, fél palack — 80 kr.

*** egész palack 2.—, fél palack 1 frt.

Francia Cognac Mailignon egész palack frt 250. — Francia Cognac Martell & Co. egész pal. frt 3.—

Falusi 6-törköly (uradalmi főzés) egész pal. 80 kr., fél pal. 45 kr. — O-Szilvérium (uradalmi főzés) egész pal. 1 frt 20 kr., fél pal. 65 kr. Elsőrendű pezsgő 1 nagy pal. 1.20, 1.60 és 2 frt.

DREHER ANTAL köbányai sörfőzde

söraktára és főelárústitói

naponta eredeti friss töltés egész és fél palackokban, legolcsóbb gyári árak mellett.
**Egész évi kotéseknek, a mennyiséghez mérten. Jelentékeny
az árendemény.** Tiszteletteljesen

30, 4-6.

Kovács István,

Kovács és Mezey cég-tulajdonosa.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Dús tartalmu mintakönyvek, a melynek eddig még soha
sem voltak, szabóknak bérmentetienül megküldetnek.

Szövetek öltönyöknek.

Peruvien és Dooking a magas papáknak, előírás szerinti
szövetek a kir. tisztviselők, hadasoknak, tűzoltók, torná-
szok egyenruhájának, liberálak, billard és játékasztalokhoz
való szövetek, kocaáthuzatok, uri- és női-lodenek, hölgy
posztók, mosószövetek, uti plaidok 4-14 frt, valamint
Szabó-kellékek u. m. új bélések, gombok, tűk, czérnak
stb. — Jutányos, tisztességes gyalpajzárak
nem pedig olcsó rongyok, melyek a szabó munkájára
nem érdemesek, ajánl 29 20-5

JOH. STIKAROFKY Brunn,
az osztrák posztóipark központja, fél millió frt. ért. raktár.
→ KÜLDÉMÉNYEK CSAK UTÁNVÉTEL →

FIGYELMEZTETÉS! Ügynökök és házalók, „Stikarofsky
védjegy” alatt hamis, sokkal rosszabb szövetet szökták a
vevőket levátna vezetni. Kérem tudomására adom a vevőknek,
hogy én ilyféle embereknek, semmi szin alatt szövetet nem árusítok.

Ipolyságon

a város legélénkebb helyén egy csinos
két bolthelyiséggel bíró ház,
melyben az egyik bolt-helyiség teljes
pékfelszereléssel van ellátva,
szabad kézből, esetleg magán árverésen
április hó 15-én fog eladatni.

Az érdeklődőknek felvilágosítással

HERCZEG VINCZE

jegyző ur szolgál.

49 1-1

Ügynökök

Vidéken lakó tisztességes egyének,
kik a gazdasági gépszakmában jártas-
sággal bírnak és hason minőségben már
működtek, magas jutaléktételek és elő-
nyös feltételek mellett nyernek állandó
alkalmazást 45 2-3

REISSENZAHN ANTAL

gazdasági gépgyár vas- és fémöntődében

Budapest, Eötvös-utca 39. sz.

Részletfizetésre is!

Ki olcsón akarja butorszükségletét fedezni, az forduljon

Schönfeld Miksa,

helybeli asztalos, kárpitos és esztorgályos butorgyáros-
hoz, ki e szakmába vágót, jó minőségben, a legutányosabb
áron és kedvező feltételek mellett szállít.

Részletfizetésre is!

450. kbsz. 1896.

NÓGRÁDVÁRMEGYE KÖZIGAZGATÁSI BIZOTTSÁGÁTÓL

HIRDETMENY.

52 1-3.

A nógrádvármegyei h. é. vasút részvény-társaság kérelmére
a kereskedelemügyi m. kir. minister Úr 9291. számú intézkedé-
sével a nógrádvármegyei h. é. vasút céljaira szükséges kavics elő-
állítására Nógrád-Ludány község határában igénybe veendő
területeknek, Barna Pál és társai nógrád-ludányi telek tulajdono-
sok ellen az 1881. évi XLI. t.-cz. értelmében elrendelt kisajátítási
eljárás keresztül vezetésére kiküldött bizottság tárgyalásának ha-
táridején a közigazgatási bizottság által Nógrád-Ludány község
házába kijelölt összejöveteli helylyel folyó 1896. évi április hó
2-ik napjának reggeli 10 óráját tűzven ki, erről oly figyelmez-
tetéssel értesítettnek az érdekelt felek, hogy a kisajátítási terv-
rajzot és összeírást a tárgyalást megelőző 15 napon keresztül
Nógrád-Ludány község házában szabadon megtekinthetik, s hogy
a kiküldött bizottság a kisajátítási terv felett akkor is határoz,
ha a tárgyalásnál az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.
Kelt B.-Gyarmaton, 1896. márcz. 11. **DÁNIEL LÁSZLÓ,** főispán elnök.

A magtár utcában
35-36. sz. alatti

ház és beltelek

örökáron eladó.

Értekezhetni: Nagy-Csalomlán,
Méhész Józsefnével.

3-6 34

A Szécsényi-utca 367-ik számú

Weisz Jónás-féle ház

1¹/₂ holdas kerttel vagy a nélkül f. é.
április 1-sejétől bérbe adandó.

Bővebbet **KEMÉNY GÁBOR** urnál
állami iskola Magtár-utca. 40 3-3

Az Adria bi biztosító társulat
balassa-gyarmati főügynökségénél

EGY SEGÉD HIVATALNOK

fix fizetés mellett azonnali alkalm-
zást nyer. 48 1-1

BŐVEBBET A FŐÜGYNÖKSÉG IRODÁJÁBAN.